

Sygn. akt I ACa 21/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Maria Iwankiewicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Agnieszka Sołtyka SSA Wiesława Kaźmierska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2015 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko (...) Spółdzielni (...) w B.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 16 października 2014 r., sygn. akt I C 794/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Wiesława Kaźmierska Maria Iwankiewicz Agnieszka Sołtyka

Sygn. akt: I ACa 21/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 lipca 2013 r. powód Z. K. wniósł przeciwko pozwanej (...) Spółdzielni (...) w B. o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni nr (...) z dnia 6 czerwca 2013 r. oraz poprzedzającej ją uchwały nr (...) Rady Nadzorczej z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie wykluczenia go z członkostwa tej spółdzielni. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów sądowych według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółdzielnia (...) w B. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 16 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił to powództwo i zasądził od powoda Z. K. na rzecz pozwanej (...) Spółdzielni (...) w B. kwotę 253,83 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie tej treści Sąd Okręgowy wydał po dokonaniu ustaleń faktycznych z których wynika, że pozwana (...) Spółdzielnia (...) w B. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie, m.in. sprzedaży hurtowej wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego – zgodnie Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) oznaczoną kodem PKD 46.43.Z. Powód Z. K. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo Usługowe w B. przy ul. (...) od dnia 1 sierpnia 1996 r. Przedmiotem jego działalności jest branża hydrauliczna, rozszerzona w 2010 r. o działalność w zakresie transportu międzynarodowego. W ramach działalności powód prowadził sprzedaż towaru podobnego do towaru będącego przedmiotem działalności pozwanej. Jednocześnie powód był członkiem (...) Spółdzielni (...) w B. i pracował w niej jako pracownik.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w 2010 r. powód Z. K. został powołany na stanowisko członka Rady Nadzorczej pozwanej (...) Spółdzielni (...) w B. w związku z czym został zobowiązany do złożenia oświadczenia o prowadzeniu działalności konkurencyjnej. W dniu 23 września 2010 r. powód oświadczył pozwanej, że nie prowadzi działalności konkurencyjnej zgodnie z § 6 Statutu Spółdzielni. Natomiast na dzień 22 listopada 2010 r. z ewidencji działalności prowadzonej przez Burmistrza B. wynikało, że powód Z. K. prowadzi wyżej wskazane Przedsiębiorstwo, którego przedmiotem była działalność oznaczona kodem 46.73.Z, - sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego, 46.74.Z tj. sprzedaż wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego, 93.29.Z – pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna, 46.76.Z sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów.

W związku z ustaleniem przez pozwaną, na podstawie wyciągu z ewidencji działalności gospodarczej z dnia 22 listopada 2010r. prowadzenia przez powoda działalności konkurencyjnej w 2010 r. wszyscy członkowie pozwanej (...) Spółdzielni (...) w B. zostali zobowiązani do złożenia oświadczenia, co do prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec działalności spółdzielni. W tej sytuacji powód złożył wniosek o wykreślenie z ewidencji działalności gospodarczej przedmiotu działalności oznaczonej kodem 46.74.Z i na dzień 25 listopada 2010 r. w ewidencji działalności prowadzonej przez Burmistrza B. wynikało, że powód w ramach swojego przedsiębiorstwa nie prowadzi działalności oznaczonej kodem 46.74.Z tj. sprzedaży wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego. Jednocześnie powód złożył oświadczenie z 6 grudnia 2010 r., że nie prowadzi działalności konkurencyjnej zgodnie z § 6 Statutu Spółdzielni, przedkładając kserokopię wypisu z rejestru działalności gospodarczej.

W swoich ustaleniach Sąd pierwszej instancji wskazał nadto, że w dniu 21 stycznia 2011 r. powód ponownie rozszerzył działalność gospodarczą należącego do niego przedsiębiorstwa (...) o działalność oznaczoną kodem 46.74.Z tj. sprzedaż wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego i na dzień 25 czerwca 2012 r. dane takie figurowały w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Wobec ujawnienia takiego wpisu w rejestrze przedsiębiorców, pozwana wezwała powoda do złożenia wyjaśnień. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej pozwanej w dniu 26 czerwca 2012 r. powód potwierdził fakt wyrejestrowania i ponownego zarejestrowania działalności która pokrywa się z działalnością pozwanej spółdzielni, oraz że prowadzi na dzień dzisiejszy sprzedaż towarów związanych z branżą metalową i hydrauliczną. Podczas składania wyjaśnień stwierdził, że w przypadku wykluczenia ze Spółdzielni nie będzie się odwoływał o decyzji Rady Nadzorczej. Powód tłumaczył, że zarejestrował działalność oznaczoną kodem 46.74.Z z uwagi na zamiar sprzedaży zapasów magazynowych.

Z ustaleń tych wynika także, że na wniosek powoda z dnia 19 lipca 2012 r. złożony w Urzędzie Miejskim w B. nastąpiło wykreślenie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej działalności powoda oznaczonej kodem 46.74 Z. Na dzień 25 lipca 2012r. przedmiot działalności gospodarczej powoda nie obejmował już działalności oznaczonej kodem 46.74.Z tj. sprzedaż wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego.

Ustalenia Sądu Okręgowego wskazują, że uchwałą nr 36 z dnia 24 lipca 2012 r. Rada Nadzorcza pozwanej w rozpoznaniu wniosku Zarządu Spółdzielni postanowiła wykluczyć powoda Z. K. (nr (...)) z grona jej członków z powodu prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec przedmiotu działania Spółdzielni. W jej uzasadnieniu przytoczono okoliczności dotyczące składanych Z. K. oświadczeń oraz wpisów dokonanych w rejestrze przedsiębiorców. Podano treść wyjaśnień powoda oraz stwierdzono, że prowadzi on działalność gospodarczą o przedmiocie pokrywającym się z przedmiotem działalności Spółdzielni, zarówno od strony faktycznej jak i formalnej zarejestrowaną w B.. W konsekwencji uznano, że zaszyły przesłanki do wykluczenia powoda z członków Spółdzielni na podstawie § 16 ust. 2 pkt. 1 Statutu (...) Spółdzielni (...) w B. z powodu prowadzenia działalności konkurencyjnej. Podano też w tej uchwale, że prawdopodobnie doszło do umyślnego naruszenia przez powoda postanowień Statutu, gdyż powód celowo i umyślnie wprowadził w błąd organy Spółdzielni co do rzeczywistego przedmiotu prowadzonej działalności gospodarczej wyrejestrowując przedmiot działalności kolidujący z działalnością pozwanej na krótki okres czasu, niezbędny do rzekomego braku konfliktu interesów pomiędzy stronami.

Z ustaleń tych wynika także, że w dniu 10 sierpnia 2012 r. powód złożył odwołanie od tej uchwały Rady Nadzorczej do Wlanego Zgromadzenia Członków Wspólnoty (...) Spółdzielni (...) w B. wnosząc o jej uchylenie. Uzasadniając, podał, iż w dniu 21 stycznia 2011 r. rozszerzył działalność gospodarczą o przedmiot określony symbolem 46.74.Z z uwagi na pojawienie się osoby zainteresowanej zakupem zapasów magazynowych powoda z dawnych lat. Uchwałą nr (...) z dnia 6 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie Członków pozwanej po rozpoznaniu tego odwołania postanowiło utrzymać w mocy uchwałę Rady Nadzorczej nr 36 z dnia 24 lipca 2012 r. oddalając odwołanie. Za przyjęciem uchwały opowiedziało się 25 członków, przeciwko głosowało 17 członków.

Sąd pierwszej instancji ustalił nadto, że na dzień 6 czerwca 2013 r. powód Z. K. prowadzi działalność gospodarczą – pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo Usługowe (...) Z. K. w B. przy ul. (...), której przeważającym przedmiotem jest działalność o symbolu PKD 49.39.Z; pozostały to transport lądowy i pasażerski, gdzie indziej nie sklasyfikowany, oraz działalność o symbolu 45.20.Z, 52.29.C.

W swoich ustaleniach Sąd ten wskazał też na § 9 ust. 2 Statutu (...) Spółdzielni (...) w B. z dnia 12 maja 2012 r. zgodnie z którym członkami Spółdzielni nie mogą być osoby, które osobiście lub których członkowie najbliższej rodziny (małżonek, dzieci, rodzice, teściowie, rodzeństwo) zajmują się interesami konkurencyjnymi wobec działalności gospodarczej Spółdzielni, właściciel, akcjonariusze, wspólnicy lub członkowie rad nadzorczych i zarządów w podmiotach gospodarczych prowadzących działalność konkurencyjną wobec działalności Spółdzielni w rejonie jej działania. Przytoczył nadto § 16 Statutu, który stanowi, że członek może być wykluczony ze spółdzielni w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu lub dobrymi obyczajami (ust. 1). Przyczynami wykluczenia członka ze Spółdzielni mogą być: podjęcie przez członka Spółdzielni, lub członka jego najbliższej rodziny (małżonka, dzieci, rodziców, teściów, rodzeństwa) działalności konkurencyjnej wobec przedmiotu działania Spółdzielni na terenie jej działania (ust. 2).

Sąd Okręgowy podał, że powód nadal posiada zapasy magazynowe – towar związany z hydrauliką i systemami grzewczymi. W dniu 6 sierpnia 2013 r. grupa 27 członków (...) Spółdzielni (...) w B. wystosowała do Przewodniczącego Rady Nadzorczej pozwanej pismo, w którym wezwała go do umożliwienia powodowi uczestnictwa w posiedzeniach Rady Nadzorczej jako czynnego członka oraz brania udziału w głosowaniu. Podano, że Walne Zgromadzenie nie odwołało powoda z funkcji członka Rady Nadzorczej gdyż nie uzyskano wymaganej większości 2/3 głosów.

W oparciu o takie ustalenia Sąd Okręgowy ocenił, że powództwo podlega oddaleniu w całości.

Sąd ten powołał się na § 9 ust. 2 Statutu (...) Spółdzielni (...) w B. z dnia 12 maja 2012 r. oraz jego § 16 który jest powtórzeniem normy prawnej wyrażonej w art. 24 § 2 ustawy 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze. Przytoczył obszernie wykładnię tego ostatniego przepisu, wskazując też na rozumienie pojęcia wina umyślne (dolus), o której mowa w tym przepisie.

W ocenie tego Sądu powód nie wykazał jakoby podjęcie zaskarżonych uchwał pozostawało w sprzeczności z poczynionymi ustaleniami, czy też brak było podstaw do jego wykluczenia ze spółdzielni. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, opartego na całokształcie materiału dowodowego, wynika że w sprawie zaszyły okoliczności wskazujące na nielojalne działanie powoda względem pozwanej, jak i świadome zaniedbanie przez powoda istotnych obowiązków. Argumentacja powoda, że de facto nie wykonywał on działalności konkurencyjnej względem pozwanej, a dokonany w rejestrze ewidencji wpis o działalności podobnej do działalności powódki, wynikał jedynie z jednorazowego przedsięwzięcia mającego na celu wyzbycie się starych pozostałości magazynowych na rzecz pojedynczego kontrahenta zainteresowanego zakupem nie znalazła uznania w oczach Sądu pierwszej instancji. Zdaniem tego Sądu okoliczność ta nie zwalniała bowiem powoda z obowiązku poinformowania pozwanej o zaistniałej sytuacji. Dopiero taka postawa mogłaby dowodzić, że powód jest lojalnym członkiem Spółdzielni i faktycznie znalazł jednorazową możliwość upłynnienia zapasów. Brak tej informacji oraz przedłużający się okres tego „jednorazowego” upłynniania zapasów świadczą na niekorzyść powoda i zaprzeczają jego twierdzeniom, bo stworzyły podejrzenie, że ani sytuacja nie jest jednorazowa, ani powód nie zamierza zakończyć konkurencyjnej działalności.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo podlegało oddaleniu również z uwagi na wystąpienie przesłanek art. 24 § 2 ustawy 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze tj. rażącego niedbalstwa po stronie powoda skutkującego tym, że dalsze pozostawanie w spółdzielni nie dałoby się pogodzić z postanowieniami statutu lub dobrymi obyczajami. W ocenie tego Sądu, co wynika wprost ze zgromadzonego materiału dowodowego, powód nie dopełnił istotnego obowiązku informacyjnego wobec pozwanej, co do podjęcia działalności konkurencyjnej, dokonując wpisu we właściwym rejestrze przedsiębiorców, podczas, gdy miał czas i możliwości aby to uczynić. Poinformowanie pozwanej o zamierzonym przedsięwzięciu związanym z wyprzedażą zapasów magazynowych, z czym łączyła się konieczność zmiany wpisu w rejestrze działalności gospodarczej obciążało powoda, gdy okazało się że sprzedaż tych pozostałości wbrew deklaracji kupca nie zostanie zrealizowana jednorazowo, zaś ponowny wpis działalności pozostawał w sprzeczności ze złożonym miesiąc wcześniej oświadczeniem o nie prowadzeniu działalności konkurencyjnej. W tej sytuacji zdaniem Sądu pierwszej instancji pozwana miała prawo uznać, że zachowanie powoda prowadzącego działalność konkurencyjną świadczy o próbie jej oszukania. Tym bardziej, że data wykreślenia wpisu i jego ponownego dokonania potwierdzają domysły o świadomym działaniu powoda. Z ewidencji działalności gospodarczej na dzień 22 listopada 2010 r. wynikało, że powód prowadził działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży hurtowej wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzewczego, co de facto, bezspornie stanowiło działalność konkurencyjną wobec pozwanej. Tymczasem wcześniej, bo 23 września 2010 r. powód złożył wobec Rady Nadzorczej oświadczenie, że takiej działalności nie prowadzi. Po ujawnieniu tej okoliczności powód wyrejestrował przedmiot działalności będący konkurencyjnym dla pozwanej i na dzień 25 listopada 2010 r. w ewidencji działalności nie figurował zapis o jej prowadzeniu w takim zakresie. W konsekwencji czego powód złożył oświadczenie z dnia 6 grudnia 2010 r. w którym podtrzymał twierdzenie, że on działalności takiej nie prowadzi. Jednakże już 20 stycznia 2011 r. powód ponownie wprowadził do ewidencji działalności gospodarczej przedmiot swojej działalności o kodzie 46.74.Z - sprzedaż wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego, nie informując o tym pozwanej. Fakt ten został ujawniony po kilku miesiącach, czemu powód nie zaprzeczał, przeciwnie przyznał się do powyższych zabiegów, tłumacząc sytuację prowadzoną transakcją sprzedaży zapasów magazynowych. Jednakże jak się okazało transakcja ta nie była jednorazowa lecz trwała od stycznia 2011r do lipca 2012 r. Ponadto, powód zdawał sobie sprawę z naruszenia zasad o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej i godził się na wykluczenie ze Spółdzielni, oświadczając na posiedzeniu rady w dniu 26 czerwca 2012 r. że w przypadku wykluczenia ze Spółdzielni nie będzie się odwoływał o decyzji Rady Nadzorczej. Takie zachowanie powoda w sposób jednoznaczny potwierdza, że wiedział co robi, że ponad rok czasu prowadził „wyprzedaż” czego nie można jednak uznać za przeciągającą się niemożliwość zakupu po stronie jednego kontrahenta, lecz za normalną, regularną sprzedaż konkurencyjnych wobec pozwanej przedmiotów.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód musiał mieć świadomość, że swoim działaniem wprowadza w błąd pozwaną, co do wiadomości o zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, tym bardziej, że dwukrotnie składał oświadczenia o nie prowadzeniu działalności konkurencyjnej, wyrejestrowując przedmiotową działalność na czas złożenia oświadczeń. Wyrejestrowanie działalności tylko na dzień składania oświadczeń jest w ocenie tego Sądu wyjątkowo cyniczną formą

działania. Takie działanie wprowadziło pozwaną w błąd i świadczyło o nielojalności względem niej jak i zaniedbaniu ważnego obowiązku informacyjnego, uzasadniającego podjęcie uchwały Rady Nadzorczej w dniu 24 lipca 2012 r. o wykluczeniu powoda z grona członków spółdzielni. Powód działał co najmniej z rażącym niedbalstwem, jeśli nie zawinionym, to świadomym, lekceważąc obowiązek poinformowania pozwanej co do prowadzenia działalności mogącej pozostawać w konflikcie z działalnością pozwanej, tym bardziej, że powód doskonale zdawał sobie sprawę, że treść wpisu przedmiotu ewidencji działalności gospodarczej jest działalnością konkurencyjną w stosunku do pozwanej, a treść wpisu przedmiotu działalności gospodarczej pozostawała w sprzeczności ze złożonym oświadczeniem o nie prowadzeniu działalności konkurencyjnej. W ocenie Sądu z zachowaniem dobrej woli i dobrych relacji przedsiębiorców, powód mógł poinformować pozwaną o zaistniałej sytuacji, co z pewnością spotkałoby się ze zrozumieniem ze strony pozwanej, tymczasem powód ukrył swoje działania, doprowadzając w konsekwencji do niejasnych sytuacji, skutkujących jego wykluczeniem ze spółdzielni. Wykreślenie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej działalności powoda oznaczonej kodem 46.74 Z nastąpiło na wniosek powoda z dnia 19 lipca 2012 r. złożony w Urzędzie miejskim w B. i na dzień 25 lipca 2012 r. przedmiot działalności gospodarczej powoda nie obejmował działalności oznaczonej kodem 46.74. Powód zdając sobie sprawę ze stanowiska pozwanej odnośnie występowania kolizji interesów, po otrzymaniu porządku obrad posiedzenia Rady Nadzorczej, której był członkiem, złożył wniosek o wykreślenie przedmiotowej działalności z rejestru przedsiębiorców, chcąc uniknąć negatywnych konsekwencji wykluczenia. Sąd ocenił, że okoliczność ta nie może przemawiać za bezpodstawnością uchwały nr (...) Walne Zgromadzenie Członków Wspólnoty (...) Spółdzielni (...) w B. z dnia 6 czerwca 2013 r. podjętej w rozpoznaniu odwołania powoda z dnia 10 sierpnia 2012 r. Fakt późniejszego wykreślenia przedmiotowej działalności z rejestru przedsiębiorców, przyjmując, że nawet w czasie podejmowania uchwały Rady Nadzorczej w dniu 24 lipca 2012 r. wpis ten już nie istniał, nie ma żadnego znaczenia dla oceny przyjętych podstaw wykluczenia. Zasadniczą przyczyną wykluczenia powoda z grona członków Spółdzielni jest co najmniej rażące niedbalstwo w wykonaniu swoich obowiązków informacyjnych względem pozwanej, które w świetle zgromadzonego materiału dowodowego można nawet uznać jako świadome ukrywanie rzeczywistego przedmiotu prowadzonej działalności gospodarczej. Taka postawa wykorzystująca innych członków Spółdzielni dla zabezpieczenia własnych interesów jest wyjątkowo naganna i nie powinna mieć miejsca jako naruszająca podstawowe zasady etyki współdziałania w grupie ludzi mających dążyć do jak najlepszego rozwijania działalności w interesie wszystkich.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.c. w związku z § 10 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od tego wyroku wywiódł powód zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 24 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze polegające na przyjęciu, iż wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami, podczas gdy zachowanie powoda nie wypełnia powyższych przesłanek;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie § 16 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 9 Statutu (...) Spółdzielni (...) w B. polegające na przyjęciu, iż przyczynami wykluczenia członka Spółdzielni może być podjęcie przez członka Spółdzielni lub członka najbliższej rodziny (małżonka, dzieci, rodziców, teściowie, rodzeństwo) działalności konkurencyjnej wobec przedmiotu działania Spółdzielni na terenie jej działania, podczas gdy powód w chwili podjęcia uchwały o wykluczeniu ze Spółdzielni, nie prowadził działalności konkurencyjnej wobec pozwanej;
3. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść wydanego w niniejszej sprawie orzeczenia, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny zgromadzonego w toku niniejszego procesu materiału

dowodowego w sposób niekompletny, dowolny i niespójny w szczególności poprzez pominięcie istotnych twierdzeń z zeznań powoda, zwłaszcza dotyczących jego intencji oraz świadomości działania;

4. błąd w ustaleniach faktycznych, a mianowicie sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że powód nie był lojalnym członkiem Spółdzielni i stracił zaufanie pozostałych członków, podczas gdy pismem z dnia 6 sierpnia 2013 r. grupa 27 członków (...) Spółdzielni (...) w B. wstawiła się za powodem, wzywając Przewodniczącego Rady Nadzorczej do przywrócenia mu statusu czynnego członka;

5. błąd w ustaleniach faktycznych a mianowicie, wewnętrzną sprzeczność orzeczenia, tj. sprzeczność zachodzącą w samym orzeczeniu pomiędzy poszczególnymi jego częściami, a dokonanymi przez Sąd ustaleniami polegający na niespójności i rozbieżności uzasadnienia, polegające w pierwszej kolejności na przyjęciu, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, że wykluczenie członka spółdzielni to ostateczny środek, stosowany w wyjątkowych sytuacjach wymagających dociekliwego rozważenia, a następnie przedstawienie twierdzenia, że istnieje jedynie podejrzenie, że pozwany nie zamierza zakończyć prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Wskazując na te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości poprzez uchylenie uchwały nr (...) r. Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni (...) w B. z dnia 06 czerwca 2013 r. oraz poprzedzającej ją uchwały nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) w B. z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie wykluczenia powoda z członkostwa w pozwanej Spółdzielni oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje, wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zgłosił także jako ewentualny wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów procesu za postępowanie apelacyjne, w tym także kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na tę apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania w instancji odwoławczej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny, zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie, albowiem prezentowana w niej argumentacja nie mogła stanowić podstawy do zmiany rozstrzygnięcia w postulowanym przez skarżącego kierunku.

Na wstępie Sąd Apelacyjny zaznacza, że w jego ocenie ustalenia faktyczne, poczynione w tej sprawie przez Sąd Okręgowy są co do zasady prawidłowe. Ustalenia te znajdują odzwierciedlenie w dowodach przeprowadzonych w tej sprawie, należycie ocenionych w granicach określonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Stąd Sąd Odwoławczy ustalenia te w pełni podziela i przyjmuje je za własne, czyniąc integralną częścią poniższych rozważań. Wobec powyższego brak jest konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 roku, V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok. i Pr. 2002/6/40).

Tym samym za bezzasadny należało uznać zarzut apelującego jakoby Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polegającego na przekroczeniu przez ten Sąd granic swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Wskazany przepis wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów zgodnie z którą, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału” a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzanie poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 roku, sygn. II CR 423/66, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 roku, sygn. I PKN 632/98, opubl.: OSNAPiUS 2000/10/382; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 roku, sygn. IV CKN 1218/00, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 roku., sygn. IV CKN 1256/00, niepubl.). Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa

procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak Sąd Najwyższy min. w orzeczeniach z dnia: 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

W niniejszej sprawie sformułowanie przez apelującego zarzutu ma właśnie taki polemiczny charakter. Niezasadnie nadto powód zarzut niewłaściwej oceny dowodów odnosi do oceny go w sposób jakoby „niekompletny, dowolny i niespójny w szczególności poprzez pominięcie istotnych twierdzeń z zeznań powoda, zwłaszcza dotyczących jego intencji oraz świadomości działania”. Powód nie wskazuje w swojej apelacji jakie to istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności faktyczne, wynikające z dowodów przeprowadzonych w tej sprawie, zostały przez Sąd pierwszej instancji pominięte, powodując niekompletność jego ustaleń. Pomija natomiast fakt, że okoliczności podniesione przez niego w apelacji, jakoby nie prowadził działalności konkurencyjnej wobec pozwanej spółdzielni, a w szczególności, że „działalność wyprzedazowa” powoda nie spełnia znamion przywołanych w definicji konkurencji, bowiem przedmioty oferowane przez powoda nie mogą być uznane za substytuty, gdyż były to zapasy magazynowe, które znacząco odbiegały rodzajem, właściwością i jakością od zasobów pozwanej – pozostaje w sferze wyłącznie jego gołosłownych twierdzeń. Powód poza swoimi zeznaniami nawet nie zaoferował w tym postępowaniu dowodów, które miałyby wykazać takie jego twierdzenia. Nie ma również racji apelujący, gdy wadliwości oceny dowodów, a więc naruszenia zasad logiki i doświadczenia życiowego upatruje „w całkowitym pominięciu przez Sąd pierwszej instancji twierdzeń powoda odnoszących się do jego sposobu postrzegania działalności konkurencyjnej”. Postrzeganie przez powoda działalności konkurencyjnej Sąd ten poddał bowiem analizie tyle, że w swoich rozważaniach, a nie w ustaleniach faktycznych. Otóż w ocenie tego Sądu zachowanie powoda w sposób jednoznaczny potwierdza, że miał pełną świadomość konkurencyjnego charakteru swojej działalności gdy przez ponad rok czasu prowadził „wyprzedaż” swoich towarów, pomimo wcześniejszego złożenia oświadczenia o nieprowadzeniu takiej działalności, czemu dał wyraz składając wyjaśnienia przed Radą Nadzorczą, a wręcz oświadczając na posiedzeniu tej Rady w dniu 26 czerwca 2012 r. że w przypadku wykluczenia go z grona członków Spółdzielni nie będzie się odwoływał o takiej decyzji Rady. Składane wyjaśnienia i złożona Radzie deklaracja w pełni potwierdzają, że powód miał pełną świadomość naruszenia statutu pozwanej, co trafnie zauważył Sąd Okręgowy. Potwierdza to też decyzja powoda, by tuż przed posiedzeniem Rady Nadzorczej z dnia 24 lipca 2012 r. na którym zapadła skarżona uchwała nr 36 o wykluczeniu go z członkostwa spółdzielni, złożyć stosowny wniosek o wykreślenie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej działalności powoda oznaczonej kodem 46.74 Z (wniosek z 19 lipca 2012 r.). Gdyby powód nie miał świadomości, że jego działalność ma charakter konkurencyjny w stosunku do działalności spółdzielni, której jest członkiem, i która postawiła mu zarzut naruszenia w tym zakresie obowiązującego Statutu – nie miał potrzeby zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego składania takiego wniosku i dokonywania w ten sposób formalnie modyfikacji prowadzonej przez siebie działalności.

Stanowisko powoda jest zresztą niespójne od samego początku procesu, bowiem w już w uzasadnieniu pozwu podaje, że §16 ust.2 Statutu pozwanej, który zakazuje podjęcie przez członka Spółdzielni, lub członka jego rodziny działalności

konkurencyjnej wobec przedmiotu działania Spółdzielni nie ma w tej sprawie zastosowania bowiem on prowadził ją już wcześniej od wielu lat jeszcze na gruncie obowiązywania starego statutu, o czym pozwana wiedziała (k.4). Zatem kontynuując taką działalność od 1996 r. powód nie „podjął jej” w czasie obowiązywania nowego statutu. W innym miejscu natomiast Z. K. twierdzi, że pozwana nie wykazała, aby poza zapisem w rejestrze CEIDG podjęła działania zmierzające do ustalenia czy sporny przedmiot prowadzonej działalności gospodarczej jest przez niego faktycznie wykonywany. Tymczasem przyznaje, że miał możliwość upłynnienia posiadanych zapasów magazynowych. Posiadane przez powoda towary niewątpliwie należały do branży tożsamej z towarami, którymi obraca pozwana w ramach swojej działalności gospodarczej tyle, że w ocenie powoda jako zapasy magazynowe nie były one „konkurencyjne” w stosunku do towarów oferowanych przez Spółdzielnię. Takie stanowisko wskazuje na jego wewnętrzną sprzeczność skoro sam powód przyznał, że działalność konkurencyjną prowadził i to przed wprowadzeniem jej zakazu do Statutu pozwanej Spółdzielni, a następnie po jej zaprzestaniu i wykreśleniu z rejestru - w krótkim czasie podjął ją na nowo.

W ocenie Sądu Odwoławczego nie doszło także do naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego w postaci § 16 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 9 Statutu (...) Spółdzielni (...) w B.. Apelujący twierdził, że doszło do takiego naruszenia poprzez przyjęcie przez ten Sąd, że przyczynami wykluczenia członka Spółdzielni może być podjęcie przez członka Spółdzielni lub członka najbliższej rodziny (małżonka, dzieci, rodziców, teściowie, rodzeństwo) działalności konkurencyjnej wobec przedmiotu działania Spółdzielni na terenie jej działania, podczas gdy powód w chwili podjęcia uchwały o wykluczeniu ze Spółdzielni, nie prowadził działalności konkurencyjnej wobec pozwanej. Powód zapomina, że sam przyznał fakt prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec spółdzielni na długo przed wprowadzeniem do statutu zapisu o zakazie jej prowadzenia przez członka spółdzielni. Następnie zobligowany jako członek Rady Nadzorczej Spółdzielni do złożenia oświadczenia w tym przedmiocie, oświadczył w dniu 23 września 2010 r. że prowadzona przez niego działalność nie jest konkurencyjna w stosunku do działalności pozwanej pomimo, że nie było to prawdą. Z wyciągu z ewidencji działalności gospodarczej z 22 listopada 2010 r. wynika bowiem, że z tej dacie powód prowadził nadal taką działalność konkurencyjną. Z zaświadczenia o dokonaniu zmian wpisu do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 25 listopada 2010 r. (k.97) wynika, że dopiero w tym dniu na wniosek powoda dokonano zmiany przedmiotu jego działalności gospodarczej pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe, w części pokrywającej się z działalnością prowadzoną przez pozwaną. Istotnie więc kolejne oświadczenie powoda z dnia 6 grudnia 2010 r. o nieprowadzeniu działalności konkurencyjnej w stosunku do pozwanej polegało na prawdzie. Tyle, że niespełna dwa miesiące później powód z dniem 20 stycznia 2011 r. ponownie działalność taką rozpoczął, wprowadzając do rejestru działalności gospodarczej zapis uprzednio na jego wniosek wykreślony. Twierdził, że zaistniała taka konieczność wobec możliwości upłynnienia posiadanych przez niego zapasów magazynowych, jaką zaoferował jeden kontrahent. Jednakże działalność tę prowadził dalej w okresie kolejnego półtora roku do lipca 2012r. Tymczasem więc z porównania dat i faktów wynika, że powód od dawna prowadził działalność konkurencyjną w stosunku do działalności gospodarczej pozwanej Spółdzielni, której był członkiem. Zaprzestał jej na niespełna dwa miesiące pomiędzy 25 listopada 2010 r. a 20 stycznia 2011 r. by po tej dacie znów ją kontynuować. Ta krótka przerwa jawi się jako wymuszona koniecznością złożenia przez powoda oświadczenia, że jako członek Spółdzielni, a zwłaszcza jako członek jej Rady Nadzorczej, nie prowadzi działalności gospodarczej o charakterze konkurencyjnym wobec działalności pozwanej. Kolejny moment, w którym powód wniósł o wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej tej części działalności (...) Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) którą prowadził w obszarze konkurencyjnym w stosunku do Spółdzielni - nastąpił, gdy władze tej Spółdzielni powzięły wiadomość o powyższym i zażądały od powoda wyjaśnień. Jeszcze na zebraniu Rady Nadzorczej w dniu 26 czerwca 2012 r. powód będąc przedsiębiorcą, którego firma prowadziła taką działalność konkurencyjną tłumaczył swoje decyzje, mając świadomość że doszło po jego stronie do naruszenia Statutu pozwanej. Natomiast tuż przed posiedzeniem tej Rady, wyznaczonym na 24 lipca 2012 r. powód złożył do ewidencji działalności gospodarczej kolejny wniosek (z 19 lipca 2012 r.) o częściowe wykreślenie jej zapisów. Taka postawa powoda w sposób oczywisty wskazuje na świadomy zamiar powoda prowadzenia przez niego działalności gospodarczej o charakterze konkurencyjnym do działalności pozwanej Spółdzielni, a wszelkie działania podejmowane przez powoda w zakresie wpisów do ewidencji tej działalności były stymulowane pojawiającymi się żądaniem przestrzegania przez niego przepisów Statutu czy koniecznością złożenia oświadczenia. O nieprawdziwości obecnych twierdzeń powoda, co do jego motywacji świadczy także choćby i to, że jak przyznaje nie tylko nie upłynął posiadanych „zapasów magazynowych” w okresie ponownego podjęcia działalności w

obszarze konkurencyjnym dla działalności Spółdzielni, ale nadal posiada te towary i nie podjął żadnych kroków, aby je zbyć lub w inny sposób zlikwidować, co było jedynym racjonalnym działaniem w wypadku podjęcia rzeczywistej decyzji o całkowitej rezygnacji z tego obszaru działalności, który pokrywa się z działalnością gospodarczą pozwanej Spółdzielni. W przedstawionej powyżej sekwencji zdarzeń i istniejącej aktualnie sytuacji dla Sądu Apelacyjnego oczywistym jest wniosek, że powód nie tylko prowadził działalność konkurencyjną wobec pozwanej Spółdzielni, której był członkiem, ale też zamierzał prowadzić ją w dalszym ciągu, gdy tylko wyjaśni się jego status jako jej członka.

Sąd Apelacyjny nie podziela także zarzutu powoda jakoby doszło do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego w postaci art. 24 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze. Przepis ten stanowi, że wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Przesłankami wykluczenia spółdzielcy z grona członków jest zatem ograniczona do rażąco niedbałego lub umyślnego zachowania spółdzielcy. Oznacza to, że wystarczającym do wykluczenia członka ze spółdzielni wystarczające jest stwierdzenie, że dopuścił się on co najmniej rażącego niedbalstwa wobec spółdzielni. Powyższy przepis pozostawia statutowi spółdzielni bliższe określenie przesłanek wykluczenia, przy czym postanowienia statutu w tej mierze nie mogą wykroczać poza ogólne ramy określone art. 24 § 1 Prawa spółdzielczego i nie mogą naruszać bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Poza tym określenie przyczyn wykluczenia członków spółdzielni zostało pozostawione do swobodnego uznania organu stanowiącego prawo wewnątrzspółdzielcze. W przypadku pozwanej obowiązujący jej członków Statut wprowadza ograniczenia wobec członków wyrażające się ustanowionym w § 9 ust. 2 zakazem prowadzenia działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności spółdzielni zarówno przez jej członka jak i przez członków jego najbliższej rodziny. Naruszenie zakaz ten znajduje też odzwierciedlenie w zapisie § 16 ust 2 pkt 1 z którego wynika możliwość wykluczenia takiego członka ze Spółdzielni z powyższej przyczyny. Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, że członkostwo w spółdzielni jest dobrowolne (art. 1 § 1 Prawa spółdzielczego) i w sytuacji, gdy konkretna osoba nie akceptuje przewidzianych statutem warunków zrzeszania się, to może nie przystępować do spółdzielni, a będąc jej członkiem może zrezygnować z uczestnictwa w spółdzielni. Nie ulega natomiast wątpliwości, będąc członkiem spółdzielni jest zobowiązana przestrzegać postanowień jej statutu.

Podzielając w pełni wykładnię wyżej wskazanego przepisu art. 24 § 1 Prawa spółdzielczego, zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy i mając na uwadze wyjątkowość ustanowionej w nim sankcji wobec członka za jego zachowania wobec spółdzielni, Sąd Odwoławczy podziela ocenę, że zachowanie powoda wypełniło przesłanki tej regulacji. W przypadku powoda podkreślenia wymaga, że jest on nadto członkiem jej organu w postaci Rady Nadzorczej, co w sposób szczególny wskazuje na konieczność przestrzegania przez siebie i innych obowiązującego w pozwanej Spółdzielni prawa. Postawa zaprezentowana przez powoda, a opisana w ustaleniach faktycznych przez Sąd pierwszej instancji nie da się pogodzić nie tylko z postanowieniami statutu ale także z dobrymi obyczajami, skoro zachował się w sposób tak nierzetelny, składając najpierw oświadczenie nieprawdziwe, a następnie na czas składania oświadczenia z grudnia 2011 r. wykreślając z rejestru przedmiot swojej działalności, w tej części która była konkurencyjna wobec pozwanej. Niekwestionowany fakt ponownego wpisu z dniem 20 stycznia 2012 r. tej działalności, a także przyznane przez powoda rzeczywiste jej podjęcie „w celu zbycia zapasów magazynowych” wskazuje na świadome naruszenie obowiązującego statutu, które nosi w tych okolicznościach znamiona winy umyślnej. Opisane powyżej zabiegi powoda ze zmianami wpisów w rejestrze działalności gospodarczej, porównanie dat podejmowanych przez niego działań w tej mierze i fakt posiadania przez cały czas i nadal towarów, którymi obrót jest konkurencyjny wobec działalności prowadzonej przez pozwaną (...) Spółdzielnię (...) w B. świadczą o tym, że powód z winy umyślnej podejmuje działania, które naruszają przepisy Statutu. Zresztą z pewnością powód wykazał także rażące niedbalstwo, kiedy znając zakaz wynikający dla niego ze statutu (...) Spółdzielni (...) w B. i podejmując jak twierdzi na okres przejściowy działalność sprzeczną ze statutem powinien był o tym fakcie zawiadomić pozwaną i zabiegać o zbycie posiadanych towarów w krótkim czasie lub też złożyć rezygnację z członkostwa. Ocena taka została też trafnie wyrażona przez Sąd Okręgowy w jego rozważaniach.

Zachowanie Z. K. jak najbardziej wpisuje się w ocenę zaprezentowaną przez ten Sąd, co do tego, że powód nie był lojalnym członkiem Spółdzielni i stracił zaufanie jej członków, skoro także Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę

o utrzymaniu w mocy uchwały Rady Nadzorczej, wykluczającej go z grona członków. W żadnym razie nie można się zgodzić z opinią, że grupa członków nie popierająca tej decyzji najwyższego organu pozwanej Spółdzielni może wywierać poza prawny wpływ na podejmowane uchwały. Tym bardziej nie można usprawiedliwić takim pismem czy stanowiskiem naruszenia prawa obowiązującego wszystkich członków tej spółdzielni. Ewentualna aktywność takiej grupy członków może jedynie wyrażać się w podjęciu starań o zmianę statutu, choć należałoby rozważyć czy zmiana statutu akurat w tym zakresie jest zgodna z interesem Spółdzielni, a więc i jej członków.

Reasumując w ocenie Sądu Apelacyjnego w pełni prawidłowe jest stanowisko Sądu Okręgowego, że powód prowadząc działalność konkurencyjną względem pozwanej (...) Spółdzielni (...) w B., spełnił przesłanki do wykluczenia z grona jej członków co najmniej w postaci rażącego niedbalstwa. Zdaniem Sądu Odwoławczego okoliczności tej sprawy, także te nie kwestionowane przez samego powoda i ponowne podjęcie takiej działalności od stycznia 2012 roku powinno być kwalifikowane w kategoriach świadomego zawinienia. Nierzetelność wykazana przy tym przez powoda pozostaje przeszkodą do dalszego jego pozostawania w gronie członków pozwanej tym bardziej, że swoją postawą dowiódł, że dokonanie wpisu lub wykreślenia określonego rodzaju działalności w rejestrze może być jedynie formą zabiegów podejmowanych zgodnie z potrzebą chwili. Posiadanie nadal towarów, których nie upłynął a których sprzedaż stanowi działalność konkurencyjną wobec pozwanej wskazuje w sposób oczywisty na brak po stronie powoda zamiaru trwałego zaprzestania takiej działalności.

Mając na uwadze powyższe okoliczności i przepisy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda należało oddalić jako bezpodstawną, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w punkcie pierwszym sentencji.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie drugim ma za podstawę przepis art. 98 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwany przegrywając w apelacji powinien zwrócić przeciwnikowi koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. Zasądzona z tego tytułu kwota została ustalona w oparciu o § 10 ust.1 pkt. 10 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

Wiesława Kaźmierska Maria Iwankiewicz Agnieszka Sołtyka